

Innhold

Forord	5
Forkortelser	11
Innledning	13
Norske soldater i kamp.....	13
Bokens hensikt, ulike temaer og disposisjon.....	18
Faglig profil, metode og materiale	19
<i>Kapittel 1</i>	
Stress, følelser og stressmestring i kamp	23
Fysiske stressreaksjoner i kamp	24
Ulike faser i soldatenes stressreaksjoner.....	28
Følelsesmessige reaksjoner i kamp	31
Mestringsstrategier for å takle følelser og stress i kamp	35
Reaksjoner og mestring i kamp – en oppsummering	41
<i>Kapittel 2</i>	
Å ta liv i kamp	43
Første skudd mot et menneske.....	44
Hva føler soldater når de ser en motstander og dreper ham.....	46
Uventede reaksjoner på å ta liv.....	51
Avstand og nærhet.....	54
Å drepe – språk og eufemismer	57
Å gi ordre om å ta liv.....	60
Hvordan legitimerer soldatene bruk av vold for å ta liv?.....	61
Ansvar og ansvarsfølelse når liv blir tatt	64
Oppsummering og konklusjon.....	65

Kapittel 3

Vanskelige beslutninger og moralsk stress	69
Moralsk stress knyttet til voldsbruk	70
Ulike dilemmaer knyttet til egensikkerhet i operasjoner	73
Moralsk stress når soldater utsetter seg for risiko, og hensynet til de nærmeste	77
Når soldatrollen kommer i konflikt med ønsket om å hjelpe	79
Moralsk stress i møte med en fremmed kultur	81
Når lojaliteten til overordnede settes på prøve	84
Å ta gode moralske beslutninger i kamp	85
Konklusjon	88

Kapittel 4

Profesjonsidentitet og gruppenormer	91
Utviklingen av en ny militær profesjonsidentitet	92
Utfordringer knyttet til økt profesjonalisering	96
Å fokusere på «... å forsvare liv - ikke ta liv»	98
Vilje til å ofre	101
Lojalitet og tillit	102
Synet på motstander	104
Åpenhet for følelser	105
Plikten til å beskytte egne soldater	106
Konklusjon	108

Kapittel 5

Mening og motivasjon	111
Spenning og eventyrlyst - initial motivasjon	112
Motivasjon knyttet til spenning i kamp	113
Motivasjon knyttet til kompetanse og yrkesstolthet	116
Motivert av samhold og kameratskap	119
Felles opplevelse av mening og sammenheng	121
Tap av mening og motivasjon	123
Å skape mening i møte med det meningsløse	125
Meningsfull nærhet - å bidra for enkeltmennesker i Afghanistan ..	126
Mening og motivasjon - noen oppsummerende kommentarer	127

Kapittel 6

Effektive læringsstrategier for skarpe oppdrag	131
Refleksjon, kunnskap og forventninger	132
Å forberede seg på å møte døden	135
Drill og fysisk trening	137
Erfaringslæring.....	138
Sosial og kulturell kapital	146
Oppsummering og konklusjon.....	147

Kapittel 7

Døden - fra distanse til nærhet	149
Når døden rammer i umiddelbar nærhet.....	150
Reaksjoner hos soldater som er på avstand når kolleger blir drept i kamp	153
Å ofre livet i krig - språk og eufemismer	155
Nøkkelpersoner ved dødsfall.....	156
Feltprest og psykolog	161
Ritualer	164
Syning.....	164
Et levende minne	167
Kraften i fellesskapet og de gode fortellingene - oppsummering ...	168

Kapittel 8

Reaksjoner og ivaretagelse	171
Før utreise.....	173
Stressmestring og ivaretagelse i kamp.....	174
Rom for umiddelbare reaksjoner i felt.....	176
En fortellerkultur der man har rom for følelser.....	176
Debriefing.....	177
Anerkjennelse.....	181
Ut på oppdrag igjen.....	183
Reaksjoner etter skarpe oppdrag og videre oppfølging.....	184
Å ta med seg mestringstro hjem etter skarpe operasjoner.....	188
Mening.....	190
Konklusjon	190

Kapittel 9

Læringspunkter og utfordringer	193
Å bli forstått og sett på som en ressurs – en utfordring.....	193
Verdifull erfaring.....	194
Vi har det i oss	196
Ansvarsfølelse.....	197
Samhold og profesjonalisering – et tveegget sverd	198
En uro	200
Litteraturliste	201
Forfatterpresentasjon	211
Stikkord	213